

8. 7. 2018 - Tak a jdeme do finále... (a za všechno vážně dík, Jakube?)

1. čtení: Jb 42, 7-17

Píseň: 367 - Studně nepřevážená

Základ kázání: Jk 5, 1-20

Kázání: Milé sestry, milí bratři v Kristu,

Jakub uvádí starozákonní proroky jako příklad dlouhého dechu, utrpení i vytrvalosti. Celou svou existencí jsou příkladem toho, že když někdo mluví slovo Boží, čekají ho nejrůznější ústrky a příkoří. Právě pro to, co říká.

Ale jsou také příkladem, že když někdo mluví slovo Boží, je *shovívavý*. Tedy má nadhled a sdílí Boží trpělivost s těmi, ke kterým mluví. Ne že by nekritizovali - jen vzpomeňme na slova proroků! - ale činí tak s nadhledem a perspektivou Božího slova.

Naopak kdo má *daleko* k tomu, co říká Bůh, má obvykle daleko také ke shovívavosti. Protože daleko k nadhledu. Což se nápadně projevuje také ve vytrvalém stěžování si na tamtoho, tamtu, bratry a sestry a další.

Když se vám vede špatně, tiše trpíte, nejspíše jste si to zasloužili. Takhle rozhodně Jakuba ani starozákonní proroky chápat nemáme. Protože svá slova tak nemyslí. Takové chápání je jen dalším projevem vzdálenosti od Boha.

Jakub, Ježíš, proroci i Bůh říkají něco jiného: Počítejte s tím, že na tom můžete být jako starozákonní proroci. Můžete trpět pro svou věrnost. Ale to by nemělo vést k zahořklosti. Ačkoli se to rovnou nabízí. Utrpení nesené nesením Božího slova má vést ke shovívavosti se světem. S bližními. S cizími. Abyste je postupně vyváděli z jejich temných jeskyň omylů do světla pravdy Stvořitele světa. Jako starozákonní proroci.

Provokativní myšlenka: Shovívavost, která nepřihlíží nečinně zlu, ale vede k pravdě. Podobně provokativní je velká část Jakubova dopisu. Také slov Ježíšových i starozákonních proroků. Jakub také znovu v 11. verši: Blahoslavený, šťastný *není* ten, kdo si žil šťastně a spokojeně. Nýbrž ten, kdo přestál utrpení a neštěstí. Blahoslavenství není spojováno s těmi, kteří nikdy nic nezažili (a neznají život), nýbrž s těmi, kteří to přežili. A radují se z toho, co mají.

Což opět platí pouze když byly těžkosti vydrženy až do konce. Blahoslavený je ten, kdo vytrval ve slovech Božích. Kdo odpadl v půli nebo i těsně před koncem se nechal ohnout lidskými machinacemi, je skoro bych řekl dvojnásobný nešťastník.

Čímž se nám vracejí témata ze začátku epištoly. Že se máme radovat ze všemožných zkoušek a pokusů. Protože *je* možné je zhodnotit pozitivně. Odnést si z nich, zda se osvědčil základ mého života - tedy čemu/komu věřím. Čí slova říkám. A nebo vedly k větší opuštěnosti, prázdnému stěžování, prázdnějšímu životu...

Tak je i pro Jakuba příklad Joba velice na ráně. Jobova trpělivost není v tom, že by si nestěžoval a všechno mlčky snášel. Jeho vytrvalost/trpělivost je v tom, že všechno zlo přečkal a ustál. A ustál je právě a pouze proto, že je v dialogu s Bohem. Že stojí právě o Boží slovo ze všeho nejvíc. I když tenhle dialog je z Jobovy strany velice bolestný. A často i velmi pobouřený. Možná i proto vede ven z opuštěnosti. Vede k obecenství s Bohem tváří v tvář.

Dokonce tak Job činí již vždy ve společenství Hospodinových věrných. Ani Jobův dialog s Bohem není jen jeho soukromá záležitost. Protože nikdy není. Již vždy se minimálně svým ovocem i týká také dalších. Jiní jsou již vždy součástí mého dialogu s Bohem. Ať už jako zesnulí blízcí v případech také Joba, nebo jako „kovaní a vyrostlí ve víře“ ale zároveň naprosto pomýlení Jobovi tři přátelé, nebo jako jeho tři přátelé, které Job právě svým vytrvalým dialogem s Bohem zachraňuje. Navíc právě před Božím hněvem, protože o Bohu mluvili zcela mylně. Navzdory svému zdánlivému přesvědčení kovanosti ve víře.

Stejně i Jakub: Modlitba, dialog s Bohem nikdy nejsou jen o mně. Ačkoli si to většina evangelíků myslí. Pokud však žiji vztah s Bohem jako záležitost, do které nikomu nic není, tak jen výjimečně jdu za nemocným. Za tím, komu je špatně. Kdo trpí. Pokud tedy není příbuzným. K tomu donutí společenský tlak obvykle i pohany - tak evangelík běžně činí jen totéž, co pohané.

I když... možná je lepší neudělat nic, než přijít a poučovat, v tématech, na která nejsem odborníkem. Jako to po dlouhém a správném mlčení a naslouchání Jobovi nakonec dělají i jeho přátelé. Oni mu přece vysvětlí, že vůbec nemůže říkat, že by nejradši už zemřel. A že si za to všechno utrpení jistojistě může sám.

Nelze se divit, že Boží reakcí je vůči nim hněv a trest... Vlastní život ani jakási víra nejsou glejtem odbornosti na život nebo víru druhých. Natožpak na život, víru či náboženství obecně.

Tak je možná lepší, že si tolik evangelíků dělá víru někde ve skrytu. Sama. Navíc často „tu svou víru.“ Vždyť za to bude sice pořád trest a hněv, ale menší.

I proto mají modlitby, dialog s Bohem, rozhovor být vzájemné. Uctivé - tedy přijímajícího ty další jako minimálně mně rovné. Lidi i Boha. A tak si nechávají líbit a berou vážně, co říkají ti jiní a další. Jen tehdy se mohou lidé přimlouvat také za sebe navzájem. Třeba i ve sboru, církvi nebo v rodině. Třeba i nahlas. Jen tak lze nepůsobit lidskou vírou sucho a hladomor. Ale přinášet déšť, úrodu, život. Dokonce mnohým.

A přibližovat se Bohu. Nebo se alespoň Bohu nevzdalovat.

A přibližovat Bohu bližní. A nebo je alespoň Stvořiteli světa nevzdalovat.

Jakub tedy v závěru shrnuje témata, kterými začal. Jak se sluší a patří na dobrého řečníka: Jsou těžkosti a problémy, ve kterých je možné, ba ideální, vydržet. Ale zdaleka není samozřejmě, ba ani časté, že se to podaří. Čtenáři jsou vyzváni k modlitbě, k dialogu s Bohem po způsobu také Joba. Na začátku i na konci se osvědčuje nebo rozpadá, na co člověk spoléhá. Čemu věří. Na koho spoléhá. Komu věří.

V závěru už Jakub vlastně jen přidává element společenství: Ve zkouškách a problémech nejsme sami. Zejména jako členové Církve. Dokonce ani v modlitbě nejsme sami. Jsou tady ostatní bratři a sestry, kteří mohou stát při nás. Modlit se za nás. S námi. Někdy také prakticky pomoci - ale to odborníci zvládají takřka vždy lépe.

Dokonce ani v bloudění není člověk sám. I v takovém případě je naděje, že bližní ukážou cestu zpět. Pokud tedy společenství stojí na Kristu. Pokud závisí ve všech záležitostech na dialogu se Stvořitelem světa. Opět stejnou cestou jako Job zachránil své tři pomýlené přátele, kteří přece moc dobře „věděli,“ jak se to s Jobem, vírou, životem a Bohem má.

V opačném případě není kdo by z bloudění ukázal cestu ven. Protože i Bůh vyvádějící z otroctví a bludů je odmítán.

Což ale takřka každý ví. Tak proč to Jakub nezmínil hned na začátku?

Možná proto, že své čtenáře, tehdy spíše posluchače, znal. A tak věděl, že musí s mnoha vykřičníky vysvětlovat: Skutečně naslouchat je víc než hřímat. Nechtějte pořád poučovat druhé, když sami víte tolik, jako Jobovi přátelé. Hněvem spravedlnost Boží neprosadíš. Přimlouvejte se za sebe navzájem včetně nepřátel - a pak se k vám Bůh přiblíží.

Jako k Jobovi.

Jakub věděl, že to vše a další musí s vykřičníky vysvětlovat právě dovnitř církve...

Amen.

(Slyšeli jsme rozvedený závěr knihy doc. Jiřího Mrázka Bláznovství víry podle Jakuba)

Píseň: 631 - Nám pomoz, Pane milý